

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A magyar nép története 1301-ig (PTR 1302 – PTR 1302L)

Dr. habil. Gulyás László Szabolcs

EA kurzus (előadás) – A magyar nép története 1301-ig

Féléves tematika:

1. Bevezetés (a tárgy illeszkedése a NAT-hoz, a KET-hez és az érettségi vizsgakövetelményekhez). A magyarság őstörténete (kialakulás, vándorlás, belső viszonyok)
2. A honfoglalás előzményei (a magyarság felbukkanása az írott forrásokban, a Kárpát-medence története a 10. századig)
3. A honfoglalás (okai, lefolyása, értékelése)
4. A magyarság a 10. században (megtelepedés, fejedelmi hatalom, kalandozások, életmód stb.)
5. A magyar állam kialakulása (Géza fejedelemsége, térítések, István központosító harcai)
6. A magyar államszervezés (megyerendszer, egyházszervezet)
7. A 11. század eseményei
8. A 12. század eseményei
9. Belviszonyok a 11–12. században
10. Külpolitikai helyzet a 11–12. században
11. II. András és a „nove institutiones”
12. A tatárjárás. A magyar állam újjászervezése
13. Az utolsó Árpádok uralkodása
14. Gazdaság és társadalom a 13. században. A tartományurasságok kialakulása

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

Szóbeli vizsga

A vizsgára bocsátás feltétele:

A szóbeli vizsgán történő részvétel feltétele a 01. számú kurzus elvégzése, valamint a vizsgán az 5 beugró kérdésből legalább 4 helyes válasz (a beugró kiváltható, melynek feltétele megbeszélés tárgya).

A kollokvium típusa: szóbeli.

Szóbeli vizsga témakörei:

1. A magyarság őstörténete (kialakulás, vándorlás, belső viszonyok)
2. A honfoglalás előzményei (a magyarság felbukkanása az írott forrásokban, a Kárpát-medence története a 10. századig)
3. A honfoglalás (okai, előzményei, lefolyása, értékelése)
4. A magyarság a 10. században (megtelepedés, fejedelmi hatalom, kalandozások, életmód stb.)
5. A magyar állam kialakulása (Géza fejedelemsége, térítések, István központosító harcai)
6. A magyar államszervezés (megyerendszer, egyházszerkezet)
7. A 11. század eseményei
8. A 12. század eseményei
9. Belviszonyok a 11-12. szd-ban
10. II. András és a „nove institutiones”
11. A tatárjárás. A magyar állam újjászervezése
12. Az utolsó Árpádok uralkodása, a tartományúri rendszer

Az érdemjegy kialakításának módja:

A féléves osztályzat a 01. számú kurzus gyakorlati jegyének és a szóbeli vizsga jegyének matematikai átlaga alapján kerül meghatározásra.

Beugró kérdések:

1. Az összes uralkodó uralkodási évszáma.
2. Az alábbi fogalmak és nevek
3. Abu-Hámid al-Garnáti; Ajtóny; Szent Adalbert; ágostonosok; ajtónállómester; Ákos mester; Andreanum; Anonymus; Aranybulla; Arnulf; asztalnokmester; Asztrik; Bakri; bán; barones (=bárók); bencések; beregi egyezmény; besenyők; billogos; Bonipert; cartula sigillata; ciszterciek; Csanád (a személy); descensus; domonkosok; Dzsajháni; domaniális jövedelmek; erdőispánság; eszkilek; familiaris; familiaritas; fekete magyarok; ferencesek; friesachi dénár; Galád; Gardézi; Szent Gellért; Gertrúd; Gizella; gyepű; gyula (a tisztség!); Gyula (a személy); Hartvik püspök; hercegség (=dukátus); Heribert C; hiteleshely; horka (harka); hospes; Ibn Fadlán; Ibn Hajján; Ibn Ruszta; idoneitas; Idrísi; ifjabb király; Intelmek; interdictum; ispán (=comes); ius resistendi (=ellenállási jog); izbég (üzbég); izmaelita; Julianus; kabar (kavar); kálizok; kamara; kancellária; kápolnaispán; káptalan; karthauziak; kazárok; Keán; keltjobbágyfiú; kettős honfoglalás elmélete; Kézai Simon; királyi kápolna; királyi tanács; királyi vármegye; Kocel; Kolon; Bíborbanszületett Konsztantinosz; Koppány; Kötöny; Kunország (Cumania); Kurszán; künde; legátus; legitimitas; Bölcs Leó; Leodvin; Levedi; Levedia; leviratus; liber; libertinus; Liüntika; lovászmester; Magna Hungaria; Maszúdi; megye; Ménmarót; Milkó; Modrus; Mojmir; Mór; nádor; nádor; nemzetség; nyestbőradó (marturina); országbíró; Freisingi Ottó; pálosok; poroszló; prediális nemes; predium; premontreiek; Pribina; privilégium; Ráma; regálé jövedelmek; Rogerius; sabartoi asphaloi; Salán; Sarkel; senioratus; serviens regis; servus; soltész; szabolcsi zsinat; szakrális kettős fejedelemség; székek; székelispán; székesfehérvári jog; Szvatopluk; tárnokmester; telek; tihanyi alapítólevél; törzs; törzsszövetség; udvarnok; urbura; vajda; várjobbágy; várnép; várkonyi egyezség; Vazul; Zotmund; zsidó törvények;

01 kurzus – A középkori Magyarország etnikai viszonyai

Féléves tematika:

1. Bevezetés (a tárgy illeszkedése a NAT-hoz, a KET-hez és az érettségi vizsgakövetelményekhez). A Kárpát-medence népei a honfoglalás előtt és a honfoglaló magyarság etnikai összetétele (a honfoglaló magyarokkal beköltözött keleti népek)
2. Magyarország népei a XI. században
- 3-4. A székely eredetkérdés I–II.
5. Besenyők a középkori Magyarországon
6. ZH
7. A kunok és a jászok a középkori Magyarországon
8. Zsidók és mohamedánok a középkori Magyarországon
9. Szlávok a Középkori Magyarországon
10. A német betelepülés és a magyarországi németiség a középkorban
11. Latin betelepülők a középkori Magyarországon
12. A román betelepülés
13. ZH
14. Értékelés, javítás.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontaktóraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Az értékelés alapja nappali tagozaton 2 zárthelyi dolgozat (az első a 6. héten – október 12., a második a 13. héten – december 7., javítási lehetőség a 14. héten – december 14.), valamint egy szemináriumi dolgozat beküldése november 30-ig a gulyaslsz@freemail.hu email címre.

Az értékelés alapja levelező tagozaton 1 zárthelyi dolgozat (előre megbeszélt időpontban, a vizsgaidőszakban) és egy szemináriumi dolgozat beküldése január 15-ig a gulyaslsz@freemail.hu email címre.

A szemináriumi dolgozatban ki kell fejteni, hogy a választott téma hogyan illeszkedik NAT, KET és az érettségi vizsgakövetelmények tartalmához.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A zárthelyi dolgozatok megírása az előre megbeszélt tananyag alapján fog történni.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegy a zárthelyi dolgozatok és a beadandó szemináriumi dolgozat osztályzatainak számtani átlaga alapján tevődik össze. Amennyiben az osztályzatok közül valamelyik elégtelen, a féléves jegy is elégtelen.

A NAT, KET és érettségi vizsgakövetelmények megismeréséhez letölthető dokumentumok

- Nemzeti Alaptanterv:
<https://magyarkozlony.hu/dokumentumok/3288b6548a740b9c8daf918a399a0bed1985db0f/megtekintes> (A Magyar Közlöny 2020. január 31-I (17.) száma; 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet)
- Történelem kerettantervek:
https://www.oktatas.hu/koznevelis/kerettantervek/2020_nat
- Hatályos érettségi és vizsgakövetelmények:
https://www.oktatas.hu/koznevelis/erettsegi/altalanos_tajekoztatas/vizsgakovetelmenyek2017

Szakirodalom az EA előadás kurzushoz

Az alábbi összefoglaló munkák közül korszakanként legalább egy:

- Kristó Gyula: Magyarország története 895–1301. Bp., 1998. (vagy bármely más kiadás)
https://www.academia.edu/36277332/Krist%C3%B3_Gyula_Magyarorsz%C3%A1g_T%C3%B6rt%C3%A9nete_895_1301_new
- Zsoldos Attila: Az Árpádok és alattvalóik 896–1301. Debrecen, 1997.
- Engel Pál: Szent István birodalma. Bp., 2001. (a vonatkozó rész)
- Bertényi Iván: Szent István és öröksége. Magyarország története az államalapítástól a rendiség kialakulásáig (1000–1440). Bp., 1997.

Szintén használható:

- Engel Pál: Beilleszkedés Európába a kezdetektől 1440-ig. (Magyarok Európában I.) Bp., 1990. <https://edoc.pub/42305734-engel-pal-beilleszkedes-europaba-a-kezdetektol-1440-ig-2-pdf-free.html>
- Kristó Gyula–Makk Ferenc: A kilencedik és a tizedik század története. Bp., 2001.
- Kristó Gyula: A tizenegyedik század története. Bp., 1999.
http://digipedia.mandaonline.hu/files/document_file/filename/7223/Kristo_Gy_A11_szzad_trtnete.pdf
- Makk Ferenc: A tizenkettedik század története. Bp., 2000.
- Almási Tibor: A tizenharmadik század története. Bp., 2000.

Részletesebb irodalomlista (témánként és korszakanként az alábbiak közül érdemes választani a felkészüléshez):

- Államalapítás, társadalom, művelődés. Szerk. Kristó Gyula. Bp., 2001.
- Bolla Ilona: A jogilag egységes jobbágyságról Magyarországon. Bp. 1998.
- Csorba Csaba: Árpád népe. Bp., 1997.
- Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány és jogtörténet. Bp., 2000.
- Erdélyi István: A magyar honfoglalás és előzményei. Bp., 1986.
- Fodor István: Verecke híres útján... Bp., 1980.
- Font Márta – Fedeles Tamás – Kiss Gergely: Magyarország kormányzati rendszere (1000–1526). Pécs, 2007.
- Fügedi Erik: Kolduló barátok, polgárok, nemesek. Tanulmányok a magyar középkorról. Bp., 1981.

- Fügedi Erik: Vár és társadalom a 13–14. századi Magyarországon. (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 82.) Bp., 1977.
- Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon: gazdaságtörténet, anyagi kultúra, régészet. Szerk. Kubinyi András–Laszlovszky József–Szabó Péter. Bp. 2008.
- Granasztói György: A középkori magyar város. Bp. 1980.
- Györffy György: István király és műve. Bp., 2000. (vagy a régebbi kiadás!)
- Hajnik Imre: A magyar bírósági szervezet és a perjog az Árpád- és Vegyesházi királyok alatt. Bp., 1899.
- Juhász Péter: A 9-10. századi magyarság életmódjáról – Írott forrásaink tanúsága. In: Középkortörténeti tanulmányok 9. A IX. Medievisztikai PhD-konferencia (Szeged, 2015. június 17-19.) előadásai. Szerk. Szanka Brigitta – Szolnoki Zoltán – Juhász Péter. Szeged, 2017. 237–261. <https://core.ac.uk/download/pdf/132606755.pdf>
- Korai magyar történeti lexikon (9–14. század). Főszerk. Kristó Gyula. Bp., 1994.
- Kristó Gyula: Szent István király. Bp., 2001.
- Kristó Gyula: A XI. századi hercegség története Magyarországon. Bp. 1974.
- Kristó Gyula: Az aranybullák évszázada. Bp. 1976. (vagy az újabb kiadás!)
- Kristó Gyula: Csák Máté. Bp., 1986.
- Kristó Gyula: II. András király "új intézkedései". Századok 135 (2001) 251–300.
- Kubinyi András: Főpapok, egyházi intézmények és vallásosság a középkori Magyarországon. (METEM Könyvek 22.) Bp., 1999.
- Mályusz Elemér: A magyar köznemesség kialakulása. Századok 76 (1942) 272–305.
- Mályusz Elemér: Egyházi társadalom a középkori Magyarországon. Bp., 1971.
- Paulinyi Oszkár: Nemesfémtermelésünk és országos gazdaságunk általános alakulása a bontakozó és a kifejlett feudalizmus korszakában. Századok 106 (1972) 561–608.
- Solymosi László: A földesúri járadékok új rendszere a 13. századi Magyarországon. Bp., 1998.
- Szabados György: Magyar államalapítások a IX–XI. században. Szeged, 2011.
- Szabados György: Körérvelés helyett... A magyarok bejövételének újraértelmezése az írott források alapján. In: Hadak útján. A népvándorlás kor kutatóinak XIX. konferenciája. Szerk. Bíró Szilvia – Tomka Péter. Győr, 2011. 193–199.
http://www.arpad.btk.mta.hu/images/e-konyvtar/Szabados_Gyrgy_Krrvels_helyett_a_magyarok_bejvetelnek_jrartelmezse_az_rott_forrsok_alapjn.pdf
- Szabó István: A falurendszer kialakulása Magyarországon (10–15. század). Bp., 1971.
- Szűcs Jenő: Az utolsó Árpádok. Bp., 2002. (vagy a régebbi kiadás!)
<https://www.szaktars.hu/osiris/view/szucs-jeno-az-utolso-arpadok-millenniumi-magyar-tortenelem-historikusok-2002/?pg=0&layout=s>
- Tringli István: Megyék a középkori Magyarországon. In: Honoris causa. Tanulmányok Engel Pál tiszteletére. Szerk. Neumann Tibor – Rácz György. (Társadalom-és művelődéstörténeti Tanulmányok 40 – Analecta Mediaevalia III) Bp.- Piliscsaba, 487–518. (Egy verziója: <http://hbml.archivportal.hu/data/files/144624219.pdf>)

- Zsoldos Attila: A szent király szabadjai. Fejezetek a várjobbágyság történetéből. Bp., 1999. <https://tti.btk.mta.hu/kiadvanyok/kiadvanytar/a-szent-kiraly-szabadjai-fejezetek-a-varjobbagysag-tortenetebol/viewdocument.html>
- Zsoldos Attila: A megyeszervezés kezdetei a Magyar Királyságban (Az „óriás” és az „átlagos” nagyságú megyék kérdése). In: Megyetörténet. Egyház- és igazgatástörténeti tanulmányok a veszprémi püspökség 1009. évi adománylevele tiszteletére. Szerk. Hermann István –Karlinszky Balázs. Veszprém, 2010. 299–318. https://library.hungaricana.hu/hu/view/VESM_22/?pg=304&layout=s

Források:

- A magyarok elődeiről és a honfoglalásról. Kortársak és krónikások híradásai. Összeállította: Györffy György. Bp., 2002.
- Anonymus: A magyarok cselekedetei. Kézai Simon: A magyarok cselekedetei. Az utószót és a jegyzeteket írta: Veszprémy László. Bp., 1999.
- Képes Krónika: Bp., 1971.
- Árpád-házi legendák és intelmek. Szentek a magyar középkorból I. Összeállította és szerkesztette Érszegi Géza. Bp., 2001.
- Magyar történeti szöveggyűjtemény. 1000–1526. Szerk. Bertényi Iván. Bp., 2000.
- A tatárjárás emlékezete. Szerk. Katona Tamás. Bp., 1987.
- Szemelvények az 1526 előtti magyar történelem forrásaiból. I–II. Szerk. Bolla Ilona – Rottler Ferenc. (bármely kiadás)

Szakirodalom a 01. számú kurzushoz

-Összefoglalóul mindenkinek ajánlott szakirodalom: Kristó Gyula: Nem magyar népek a középkori Magyarországon. Bp., 2003.

-Számos, középkori adatot hoz továbbá: Ács Zoltán: Nemzetiségek a középkori Magyarországon. Bp., 1996.

https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/nemetek/nemzetisegek_a_tortenelmi_magyarorszagon/pages/000_konyveszet.htm

-A magyarság eredetének a forrásokban való megjelenése kapcsán: Halmágyi Miklós: Középkori eredetmondák. Gondolatok magunkról és másokról (jegyzet). Szeged, 2014.

<http://www.belvedere.meridionale.hu/letolt/halmagyimiklos-eredetmondak-jegyzet-2014.pdf>

-A 12. századi, különféle etnikumú beköltözőkre általánosságban lásd Gyémánt Richárd: Magyarország népesedéstörténete a 12. században. Szeged, 2007. http://acta.bibl.u-szeged.hu/37933/1/juridpol_070_fasc_004.pdf

1. A Kárpát-medence népei a honfoglalás előtt és a honfoglaló magyarság etnikai összetétele (a honfoglaló magyarokkal beköltözött keleti népek)

-Ács Zoltán: Nemzetiségek a középkori Magyarországon. Bp., 1996. (Az első két fejezet)

https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/nemetek/nemzetisegek_a_tortenelmi_magyarorszagon/pages/000_konyveszet.htm

-Kristó Gyula: A magyar állam megszületése. Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 8. Szeged, 1995. 129-227.

-Takács Miklós: A 10. századi magyar szláv viszonyról és a honfoglaló magyarok életmódjáról. (Néhány megjegyzés Kristó Gyula: A magyar állam megszületése című könyvéről.) Századok 131 (1997) 168–214.

https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Szazadok_1997/?pg=169&layout=s

-Olajos Teréz: A Kárpát-medence népei a honfoglalás előtt. In: Árpád előtt és után. (Tanulmányok a magyarság és hazája korai történetéből). Szerk. Kristó Gyula és Makk Ferenc. Szeged könyvek 2. Szeged, 1996. 9-20.

-Szabados György: Vázlat a magyar honfoglalás Kárpát-medencei hátteréről. In: Népek és kultúrák a Kárpát-medencében. Tanulmányok Mesterházy Károly tiszteletére. Szerk. Bollók Ádám – Gergely Katalin – Kolozsi Barbara – Pető Zsuzsa – Szenthe Gergely. Bp., 2016. 629–648. http://real.mtak.hu/46728/1/Szabados_2016_Mesterhazy_75_kotet_u.pdf

-Tóth Sándor László: Levédiától a Kárpát-medencéig. Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 14. Szeged, 1998. 61-95.

-Halmágyi Miklós: A magyarság nevei. In: Uő.: Középkori eredetmondák. Gondolatok magunkról és másokról (jegyzet). Szeged, 2014. 96–104.

<http://www.belvedere.meridionale.hu/letolt/halmagyimiklos-eredetmondak-jegyzet-2014.pdf>

-Katona-Kiss Attila: A Bolgár Kánság és a Kárpát-medence a IX. században. Hadtörténelmi Közlemények 123 (2010) 168–214.

https://www.academia.edu/4061472/A_Bolg%C3%A1r_K%C3%A1ns%C3%A1g_%C3%A9s_a_K%C3%A1rp%C3%A1t-medence_a_IX._sz%C3%A1zadban._Hadt%C3%B6rt%C3%A9nelmi_K%C3%B6zlem%C3%A9nyek_CXXIII_1_2_2010_168_214

-Juhász Péter: A steppe országútján a Kárpát-medencébe: Hódítók és meghódítottak. In: „A tudomány ekként rajzolja világát”. Irodalom, történelem és nevelés metszetei I. Tanulmánykötet. Szerk. Fodor József Péter – Mizera Tamás – Szabó P. Katalin. Bp.–Eger, 2019. 96–146.

https://www.academia.edu/39670695/Juh%C3%A1sz_P%C3%A9ter_A_steppe_orosz%C3%A1g%C3%BAt%C3%A1n_a_K%C3%A1rp%C3%A1t-medenc%C3%A9be_On_the_Highway_of_the_Steppe_Conquerors_and_conquered

2. Magyarország népei a XI. században

-Kniezsa István: Magyarország népei a XI. században. In: Emlékkönyv Szent István király halálának kilencszázadik évfordulóján. Szerk. Serédi Jusztinián. II. Bp., 1938. 365-472. vagy Uő: Magyarország népei a XI. században. Kisebbségkutatás könyvek. Bp. 2000.

https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/MTA_Konyvek_351537_2/?pg=372&layout=s

-Kristó Gyula: A fekete magyarok és a pécsi püspökség alapítása. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Historica 82 (1985) 11-16. vagy Uő: Írások Szent Istvánról és koráról. Szeged, 2000. 79-87. http://acta.bibl.u-szeged.hu/2722/1/historica_082_011-017.pdf

-Kristó Gyula: Magyarország népei Szent István korában. Századok 134 (2000) 3-44. https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Szazadok_2000/?query=Szent%20J%C3%A1nos&pg=8&layout=s

-Kristó Gyula: Etnikai viszonyok Magyarországon Szent István korában. Kisebbségkutatás 9 (2000) 398-406. <https://epa.oszk.hu/00400/00462/00007/3.htm>

-Langó Péter: A Kárpát-medence 10. századi emléanyagának kutatása mint nemzeti régészet. Kutatótörténeti áttekintés. Korall 24-25 (2006) 89-117.

<http://epa.oszk.hu/00400/00414/00017/pdf/089lango.pdf>

-Hoffmann István – Tóth Valéria: A nyelvi és az etnikai rekonstrukció kérdései a 11. századi Kárpát-medencében. Századok 150 (2016) 257–318.

http://mnynk.unideb.hu/publikaciok/hi_tv_szazadok.pdf

3-4. A székely eredetkérdés I-II.

- Kordé Zoltán: A székelykérdés története. Múzeumi füzetek 4. Székelyudvarhely, 1991.
<https://mek.oszk.hu/02200/02254/02254.htm>
- Kordé Zoltán: A székely eredetkérdés az újabb kutatások tükrében. Aetas 1993. 3. sz. 21-39.
http://acta.bibl.u-szeged.hu/40573/1/aetas_1993_003_021-039.pdf
- Kordé Zoltán: Gondolatok a székely eredetkérdésről. Aetas 1997. 2-3. sz. 7-31.
http://www.aetas.hu/aetas_1993_003.pdf
- Benkő Elek: A székelyek betelepülése Erdélybe. In: Történelmünk a Duna-medencében. Szerk. Dávid Gyula. Kolozsvár-Temesvár, 1998. 50-65.
- Sinkovics Balázs: Megjegyzések a székelyek volgai bolgár származásáról. In: A Kárpát-medence és a steppe. Szerk. Márton Alfréd. Magyar Őstörténeti Könyvtár 14. Bp., 2001. 137–147.
<https://www.szaktars.hu/balassi/view/marton-alfred-a-karpat-medence-es-a-steppe-2001/?pg=0&layout=s>
- Kristó Gyula: A székelyek őstörténetéről. In: Historia manet. Demény Lajos Emlékkönyv. Szerk. Violeta Barbu – Tüdös S. Kinga. Bucuresti, 2001. 227-236.
- Kristó Gyula: A korai Erdély (895-1324). Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 18. Szeged 2002. 173-189.
- Kristó Gyula: A székelyek eredete. Bp. 2002.
- Györffy György: A székelyek eredete és településük története. In: Erdély és népei. Szerk. Mályusz Elemér. Bp., 1941. 37-86. http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf8614.pdf
- Moór Elemér: A honfoglaló magyarság megtelepedése és a székelyek eredete. Szeged, 1944.
https://mtda.hu/books/moor_elemer_a_honfoglalo_magyarsag_megtelepulese.pdf
- Sófalvi András: Sófalvi András: Sóvidék a középkorban. Fejezetek a székelység középkori történelméből. Székelyudvarhely, 2005. <http://www.hrmuzeum.ro/Allomanyok/sovidek.pdf>
- Sófalvi András: A székelység szerepe a középkori és fejedelemség kori határvédelemben. Erdélyi Múzeum 74 (2012) 3–22.
https://www.academia.edu/6209609/A_sz%C3%A9kelys%C3%A9g_szerepe_a_k%C3%B6z%C3%A9pkori_%C3%A9s_fejedelems%C3%A9g_kori_hat%C3%A1rv%C3%A9delemben
- Sinkovics Balázs: Megjegyzések a székelyek volgai bulgár származásáról. In: A Kárpát-medence és a steppe. Szerk. Márton Alfréd. Magyar Őstörténeti Könyvtár 14. Bp., 2001. 138–147. <https://www.szaktars.hu/balassi/view/marton-alfred-a-karpat-medence-es-a-steppe-2001/?pg=138&layout=s>
- Klima László: A székelyek nevééről. In: A Kárpát-medence és a steppe. Szerk. Márton Alfréd. Magyar Őstörténeti Könyvtár 14. Bp., 2001. 148–160.
<https://www.szaktars.hu/balassi/view/marton-alfred-a-karpat-medence-es-a-steppe-2001/?pg=149&layout=s>
- Kordé Zoltán: A székelység története a szék-rendszer megszilárdulásáig. In: A Kárpát-medence és a steppe. Szerk. Márton Alfréd. Magyar Őstörténeti Könyvtár 14. Bp., 2001. 161–172. <https://www.szaktars.hu/balassi/view/marton-alfred-a-karpat-medence-es-a-steppe-2001/?pg=162&layout=s>

5. Besenyők a középkori Magyarországon

- Pálóczi Horváth András: Besenyők, kunok, jászok. Bp., 1989. 7-33.
- Györffy György: A magyarság keleti elemei, Bp., 1990. 94-191.
- Kordé Zoltán: Magyarországi besenyők az Árpád-korban. Acta Universitas Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Historica 90 (1990) 3-21. http://digit.bibl.u-szeged.hu/00000/00016/00090/historica_090.pdf

- Kovács Attila: A 10. századi besenyő törzsszervezet és szállásterület problémáinak újragondolása. *Belvedere Meridionale* 23 (2011) 34–57. http://acta.bibl.u-szeged.hu/5325/1/belvedere_2011_004_034-057.pdf
- Zimonyi István: besenyők, Tóth Sándor László: besenyő-magyar kapcsolatok. In: KMTL 99-100, 100-101.
- Pálóczi Horváth András: Nomád népek a kelet-európai steppén és a középkori Magyarországon. In: *Zúduló sasok. Új honfoglalók – besenyők, kunok, jászok – a középkori Alföldön és a Mezőföldön.* (Gyulai katalógusok 2.) Szerk. Havassy Péter. Gyula, 1996. 9–19. <http://mek.oszk.hu/07500/07579/07579.pdf>
- Galamb György: Megjegyzések Querfurti Brúnó besenyők közötti térítési kísérletéhez. In: *A Kárpát-medence és a steppe.* Szerk. Márton Alfréd. Magyar Őstörténeti Könyvtár 14. Bp., 2001. 181–185. <https://www.szaktars.hu/balassi/view/marton-alfred-a-karpat-medence-es-a-steppe-2001/?pg=182&layout=s>
- Tatár Sarolta: Az árpási besenyők gazdasági viszonyai. In: *Adalékok az adózás történetéhez.* Szerk. Horváth Attila – Galambos István – Marschal Adrienn. (TITE Könyvek 4) Bp., 2014. 1–15. https://www.academia.edu/6399426/Az_%C3%A1rp%C3%A1si_beseny%C5%91k_gazdas%C3%A1gi_viszonyai_The_Economic_Conditions_of_the_Pechenegs_of_%C3%81rp%C3%A1s
- Kovács Szilvia – Zimonyi István – Hatházi Gábor – Pálóczi Horváth András – Lyublyanovics Kyra – Marcsik Antónia: *Török nyelvű népek a középkori Magyar Királyságban.* (Altajisztikai tankönyvtár 6.) Szeged 2016 (A vonatkozó részek!) http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/17410/1/Torok_nyelvu_nepek_a_kozepkori_Magyar_Ki.pdf

6. A kunok és a jászok a középkori Magyarországon

- Pálóczi Horváth András: Besenyők, kunok, jászok 34-104.
- Pálóczi Horváth András: Nomád népek a kelet-európai steppén és a középkori Magyarországon. In: *Zúduló sasok. Új honfoglalók – besenyők, kunok, jászok – a középkori Alföldön és a Mezőföldön.* (Gyulai katalógusok 2.) Szerk. Havassy Péter. Gyula, 1996. 19–36. <http://mek.oszk.hu/07500/07579/07579.pdf>
- Pálóczi Horváth András: Településtörténeti kutatások a középkori kun szállásterületen. In: „Kun-kép”. A magyarországi kunok hagyatéka Tanulmányok Horváth Ferenc 60. születésnapja tiszteletére. Szerk. Rosta Szabolcs. Kiskunfélegyháza, 2009. 217–232. https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_BACS_Sk_2009_Kun_kep/?pg=218&layout=s
- Selmeczi László: A jászok betelepülése a régészeti leletek tükrében. In: *Nomád népek a kelet-európai steppén és a középkori Magyarországon.* In: *Zúduló sasok. Új honfoglalók – besenyők, kunok, jászok – a középkori Alföldön és a Mezőföldön.* (Gyulai katalógusok 2.) Szerk. Havassy Péter. Gyula, 1996. 69–80. <http://mek.oszk.hu/07500/07579/07579.pdf>
- Selmeczi László: A jászok társadalma a 13–16. században. In: *Változatok a történelemre: tanulmányok Székely György tiszteletére.* (Monumenta historica Budapestinensia; vol 14). Szerk. Erdei Gyöngyi – Nagy Balázs. Bp., 2004. 187–201. <http://mek.oszk.hu/09300/09311/09311.pdf>
- Györffy György: A magyarság keleti elemei 274–315.
- Langó Péter: A jászok etnogenezise és korai története. In: *Szállástól a mezővárosig. Tanulmányok Jászfényszaru és a Jászság múltjából.* Szerk. Langó Péter. Jászfényszaru, 2000. 83-109.

- Fejős Barbara: Az alán és az ász név összefüggése a középkori forrásokban. In: A Kárpát-medence és a steppe. Szerk. Márton Alfréd. Magyar Őstörténeti Könyvtár 14. Bp., 2001. 7–14. <https://www.szaktars.hu/balassi/view/marton-alfred-a-karpat-medence-es-a-steppe-2001/?pg=15&layout=s>
- Kovács Szilvia: A kunok története a mongol hódításig (Doktori értekezés). SZTE, Szeged, 2012. (kézirat) https://doktori.bibl.u-szeged.hu/1749/1/Kovacs_Szilvia_PhD.pdf
- Kosztai László – Nyitrai István: jászok; Pálóczi Horváth András: kun nemzetségek; Kristó Gyula – Márton Alfréd: kunok; Pálóczi Horváth András: Kunország, Kunság, kun székek, kun viselet. In: KMTL 301., 383-384., 384., 384-385., 385., 386.
- Kovács Szilvia – Zimonyi István – Hatházi Gábor – Pálóczi Horváth András – Lyublyanovics Kyra – Marcsik Antónia: Török nyelvű népek a középkori Magyar Királyságban. (Altajisztikai tankönyvtár 6.) Szeged 2016 (A vonatkozó részek!) http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/17410/1/Torok_nyelvek_a_kozepkori_Magyar_Ki.pdf

7. Zsidók és mohamedánok a középkori Magyarországon

- Czeglédy Károly: Az Árpád-kori mohamedánokról és neveikről. In: Névtudományi előadások a II. Névtudományi konferencián. Nyelvtudományi értesítő 70. Bp., 1970. 254-259. vagy Uő: Magyar őstörténeti tanulmányok. Bp., 1985. 99-104. https://library.hungaricana.hu/hu/view/MTAKonyvtarKiadvanyai_BORA_03/?pg=114&layout=s
- Kumorovitz Lajos Bernát: Szent László vásártörvénye és Kálmán király pecsétetes cartulája. In: Athleta patriae. Tanulmányok Szent László történetéhez. Szerk. Mezey László. Hungaria Sacra I. Bp., 1980. 83-109.
- Langó Péter: Ladány, Varsány, Oszlár. Keleti néptörödékek és a korai helynevek kapcsolata. Limes 3 (2003) 39–54. http://arpad.btk.mta.hu/images/e-konyvtar/Lang_Pter_Ladny_Varsny_Oszlr.Keleti_nptredkek_s_a_korai_helynevek_kapcsolata.pdf
- Szűcs Jenő: Két történelmi példa az etnikai csoportok életképességéről. In: Magyarságkutatás 1987. A Magyarságkutató Csoport évkönyve. Főszerk. Juhász Gyula. Szerk. Kiss Gy. Csaba. Bp., 1987. 11-27. (A cikknek a HOLMI 2008-as évfolyamában közölt változata elérhető: <http://www.holmi.org/2008/11/szucs-jeno-ket-tortenelmi-pelda-az-etnikai-csoportok-életkepessegerol>)
- Kubinyi András: A magyarországi zsidóság története a középkorban. Soproni Szemle 49 (1995) 2-27. http://epa.oszk.hu/01900/01977/00187/pdf/EPA01977_Soproni_Szemle_1995-xlix-1.pdf
- Szabó László: Megjegyzések a böszörmények kérdéséhez. A Hajdúböszörmény határában talált Árpád-kori falu régészeti leletei alapján. In: A Debreceni Déri Múzeum évkönyve 2002–2003. Szerk. Sz. Máthé Márta – Magyarai Márta. Debrecen, 2003. 73–108. https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_HAJB_DERI_2002_2003/?pg=74&layout=s
- Mesterházy Károly: Izmaeliták, böszörmények, volgai bolgárok. A Hajdúsági Múzeum évkönyve I. Szerk. Bencsik János. Hajdúböszörmény, 1973. 37–48. https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_HAJB_HajMuzEK_1973_01/?pg=38&layout=s
- Mislovics Erzsébet: Vázlatok a középkori és 18. századi magyarországi zsidóság történetéből. Szőlőbirtoklás és borkereskedelem. Aetas 24 (2009) 139–155. http://epa.oszk.hu/00800/00861/00047/pdf/aetas_2009-04_139-155.pdf

-Haraszti György: A magyarországi zsidóság rövid története a kezdetektől az ortodoxia és neológia szétválásáig. PhD disszertáció. Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem. Budapest, 2004. (kézirat) 2–48. <https://www.or-zse.hu/phd/haraszti-doktori.pdf>
-Márton Alfréd: izmaeliták; Harmatta János: kálizok; Schweitzer József: zsidók; Jánosi Monika: zsidó törvények. In: KMTL 298., 314., 749-750.

8. Szlávok a Középkori Magyarországon

-Kristó Gyula: Oroszok az Árpád-kori Magyarországon. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Historica 67 (1980) 57-65. vagy Uő: Tanulmányok az Árpád-korról. Nemzet és emlékezet. Bp., 1983. 191-207.
http://digit.bibl.u-szeged.hu/00000/00016/00067/historica_067.pdf
-Györffy György: Néppé válás Európában és az Északi-Kárpátokban. Kortárs 26 (1982) 296-302.
https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Kortars_1982_1/?pg=309&layout=s&query=n%C3%A9p%C3%A9s%20v%C3%A1l%C3%A1s
-Rókey Péter: A szerbek betelepülése Magyarországra a XV. században. In: A szerbek Magyarországon. Szerk. Zombori István. Szeged, 1991. 51-63.
https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/szerbek/a_szerbek_magyarorszag_on/pages/magyar/005_szerbek_betelepulese.htm
vagy:
https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_CSON_Sk_0000_6_1991_A_szerbek_magyarorszag_on/?pg=0&layout=s
-Szarka László: A szlovákok története. Bp., 1993. 7-50.
-Szakály Ferenc: Szerbek Magyarországon – szerbek a magyar történelemben. In: A szerbek Magyarországon. 11-50. (kapcsolódó részek)
https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/szerbek/a_szerbek_magyarorszag_on/pages/magyar/003_szerbek.htm
vagy
https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_CSON_Sk_0000_6_1991_A_szerbek_magyarorszag_on/?pg=0&layout=s
-H. Tóth Imre: Magyarok és szlávok a 9-11. században. In: Árpád előtt és után 75-84.
-Font Márta: Magyarok és szlávok az Árpád-kor végéig. In: Árpád előtt és után 157-167.
-H. Tóth Imre – Takács Miklós: szlávok; Kristó Gyula – Tóth István: szlovákok. In: KMTL 646-649., 652-653.
(A szlovák nemzet kialakulására tájékoztató jelleggel:
<http://www.oslovma.hu/XXX/SzlNepis.pdf>
http://tortenelem.uni-eger.hu/public/uploads/a2005_5542284317ff0.pdf)

9. A német betelepülés és a magyarországi németiség a középkorban

-Blazovich László: Az Andreanum és az erdélyi szászok az etnikai autonómiák rendszerében a középkori Magyarországon. Erdélyi Múzeum 67 (2005) 3-4. sz. 5-17.
http://erdelyimuzeumfolyoirat.adatbank.transindex.ro/pdf/EM-2005-3-4_002.pdf
-Fekete Nagy Antal: A Szepesség területi és társadalmi kialakulása. Bp., 1934.
<https://mek.oszk.hu/05700/05704/>
-Kristó Gyula: Erdély 157-172.
-Kulcsár Péter: A németiség a középkori Magyarországon. Publicationes Universitatis Miskolciensis. Sectio Philosophicatom. 11 fasc. 1 (2006) 75–111.

https://epa.oszk.hu/02100/02137/00008/pdf/EPA02137_ISSN_1219-543X_tomus_11_fas_1_2006_075-111.pdf

-Fügedi Erik: A befogadó: a középkori magyar királyság. Történelmi Szemle 22 (1979) 354–376. https://tti.btk.mta.hu/images/kiadvanyok/folyoiratok/tsz/tsz1979_2/fugedi.pdf

-Kordé Zoltán: Andreanum; Uő: flamandok; Kubinyi András: németek; Mollay Károly: német-magyar kapcsolatok; Benkő Elek: erdélyi szászok; Kordé Zoltán: szepességi szászok. In: KMTL 45., 220., 485., 486-487., 618-619.

10. Latin betelepülők a középkori Magyarországon

-Bárczi Géza: A középkori vallon-magyar érintkezésekhez. Századok 71 (1937) 399–416. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/arcanum/Szazadok_1937/adatok.html

-Györffy György: A székesfehérvári latinok betelepülésének kérdése. In: Székesfehérvár évszázadai 2. Középkor. Szerk. Kralovánszky Alán. István Király Múzeum közleményei. 14. Székesfehérvár, 1972. 37-44.

-Székely György: A székesfehérvári vallonok és latinok a középkori Magyarországon. In: Székesfehérvár évszázadai 45-72.

-Szabics Imre: vallonok. In: KMTL 709-710.

-Tóth Péter: A vallonok legkorábbi betelepülése Magyarországra. Hermann Ottó Múzeum évkönyve 46 (2007) 543–548.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_BAZE_Hom_Evkonyv_46/?pg=544&layout=s

-Tóth Péter: Vallon főpapok a magyar egyház újjászervezésében a pogánylázadás után. In: Tanulmányok a 950 éves tihanyi alapítólevél tiszteletére. Tihany, 2007. 31–36. <http://publikacio.uni-miskolc.hu/data/ME-PUB-40812/tihany.pdf>

-Veres László: Vallon telepek és telepések Észak-Magyarországon a XV–XVI. században. Levéltári évköny 12-13 (2005) 21–25 (hibás címmel!)

https://library.hungaricana.hu/hu/view/BAZM_Le_12-13_2005/?pg=22&layout=s

-Veres László: A vallon szőlészeti és borászat emlékei Észak-Magyarországon. Honismeret 32 (2004) 4. sz. 57–59.

http://epa.oszk.hu/03000/03018/00181/pdf/EPA03018_honismeret_2004_04_057-066.pdf

Csoma Zsigmond: A középkori francia-vallon hatás a magyarországi szőlő-borkultúrára. A Hermann Ottó Múzeum évkönyve 46 (2007) 578–586.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_BAZE_Hom_Evkonyv_46/?pg=579&layout=s

-Pósán László: Németalföldi telepések az Árpád-kori Magyarországon. In: Németalföld emlékei Magyarországon – magyar–holland kapcsolatok. Szerk. Bárány Attila - Fazakas Gergely Tamás - Pusztai Gábor - Takács Miklós. (Loci Memoriae Hungaricae, 5) Debrecen, 2017. 13–20.

https://www.academia.edu/33973803/N%C3%A9metalf%C3%B6ldi_telepesek_az_%C3%81rp%C3%A1d-kori_Magyarorsz%C3%A1gon_In_N%C3%A9metalf%C3%B6ld_eml%C3%A9kei_Magyarorsz%C3%A1gon_magyar_holland_kapcsolatok._Szerk._B%C3%A1r%C3%A1ny_Attila_-_Fazakas_Gergely_Tam%C3%A1s_-_Pusztai_G%C3%A1bor_-_Tak%C3%A1cs_Mikl%C3%B3s._Loci_Memoriae_Hungaricae_5_Debrecen_2017._13_20._P%C3%B3s%C3%A1n_L%C3%A1szl%C3%B3

[kori_Magyarorsz%C3%A1gon_In_N%C3%A9metalf%C3%B6ld_eml%C3%A9kei_Magyarorsz%C3%A1gon_magyar_holland_kapcsolatok._Szerk._B%C3%A1r%C3%A1ny_Attila_-_Fazakas_Gergely_Tam%C3%A1s_-_Pusztai_G%C3%A1bor_-_Tak%C3%A1cs_Mikl%C3%B3s._Loci_Memoriae_Hungaricae_5_Debrecen_2017._13_20._P%C3%B3s%C3%A1n_L%C3%A1szl%C3%B3](https://www.academia.edu/33973803/N%C3%A9metalf%C3%B6ldi_telepesek_az_%C3%81rp%C3%A1d-kori_Magyarorsz%C3%A1gon_In_N%C3%A9metalf%C3%B6ld_eml%C3%A9kei_Magyarorsz%C3%A1gon_magyar_holland_kapcsolatok._Szerk._B%C3%A1r%C3%A1ny_Attila_-_Fazakas_Gergely_Tam%C3%A1s_-_Pusztai_G%C3%A1bor_-_Tak%C3%A1cs_Mikl%C3%B3s._Loci_Memoriae_Hungaricae_5_Debrecen_2017._13_20._P%C3%B3s%C3%A1n_L%C3%A1szl%C3%B3)

11. A román betelepítés

-Kristó Gyula: Az 1332-1337. évi pápai tizedjegyzék és az erdélyi románság létszáma. Acta Universitatis Szegediensis de József Attila nominatae. Acta Historica 83 (1986) 41-51.

http://acta.bibl.u-szeged.hu/2731/1/historica_083_041-051.pdf

-Vékony Gábor: Dákok – rómaiak – románok. In: Árpád előtt és után 63-73.

- Miskolczi Ambrus: A román nép születése – avagy egy rejtély filológiája. Aetas 33 (2018) 4. sz. 134–166. http://epa.oszk.hu/00800/00861/00083/pdf/EPA00861_aetas_2018_04_134-166.pdf
- Frivaldszky János: Néhány adat a románság magyarországi történetéhez. Századok 139 (2005). 449–457. https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Szazadok_2005/?pg=458&layout=s
- Kristó Gyula: Erdély 190-202.
- Erdély története három kötetben. I–III. Főszerk. Köpeczi Béla. Bp., 1986. (Az első kötet vonatkozó részei) <https://mek.oszk.hu/02100/02109/html/1.html>
- A román őstörténethez jobb híján használható még: Alain Du Nay: Románok és magyarok a történelem sodrában. Buffalo – Toronto 2008. 4–22.
<http://magyarcorvinuslibrary.com/roman/0312boia.pdf>
- Csánki Dezső: Máramaros megye és az oláhság a 15. században. Századok 23 (1889) pótfüzet 27–46. http://real-j.mtak.hu/13646/1/Szazadok_1889.pdf
- Petrovay György: A máramarosi oláhok, betelepedésük, vajdáik és kenézeik. Századok 45 (1911) 607–626. http://real-j.mtak.hu/13668/1/Szazadok_1911.pdf

2026.09.02.

Dr. habil. Gulyás László Szabolcs
főiskolai tanár sk.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

PTR1302 (02-es kurzus)

A magyar nép története 1301-ig

Gincsei Zoltán Gábor

Az Árpád-ház az iskolai nevelés-oktatás összefüggésében

Féléves tematika:

1. A hun-magyar eredettörténet a krónikákban. (Attila, Buda) Az Árpád-ház eredettörténete (A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti különbségek), Álmos és Árpád alakja a krónikákban
2. A honfoglalás (A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményei)
3. A honfoglaló magyarok hitvilága
4. Kalandozások, Bulcsú, Lél (Lehel), Botond alakja a krónikákban
5. Géza, Szent István, Boldog Gizella, Szent Imre, Szent Szórád (Zoerard-András) remete, Szent Gellért portréja
7. A Szent Koronához és a koronázási jelvényekhez kapcsolódó legendák és tények
8. ZH
9. Szent László, Skóciai Szent Margit, Szent Piroška portréja
9. Könyves Kálmán és III. Béla portréja
10. II. András, Gertrúd, Szent Erzsébet portréja
11. IV. Béla, Árpád-házi Szent Kinga, Szent Margit portréja
12. Az ismert és kevésbé ismert utolsó Árpádok portréja (IV. Kun László, III. András, Boldog András, Boldog Erzsébet)
13. ZH
14. Értékelés, javítás

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontaktóraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Az értékelés alapja nappali tagozaton 2 zárthelyi dolgozat (az első a 8. héten – november 04., a második a 13. héten – december 09., javítási lehetőség a 14. héten – december 16.), valamint egy szemináriumi dolgozat beküldése november 30-ig a gincsaizoltan@gmail.com email címre.

A szemináriumi dolgozatban egy, a szeminárium tematikájából választott témát kell kifejteni, valamint azt, hogy a választott téma hogyan kapcsolódik 2020-as NAT, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók, továbbá a közép- és emelt szintű részletes érettségi vizsgakövetelmények tartalmához.

A zárthelyi dolgozatok megírása az előre megbeszélt tananyag alapján fog történni.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegy a zárthelyi dolgozatok és a beadandó szemináriumi dolgozat osztályzatainak számtani átlaga alapján tevődik össze. Amennyiben az osztályzatok közül valamelyik elégtelen, a féléves jegy is elégtelen.

A 2020-as NAT, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók, továbbá a közép- és emelt szintű részletes érettségi vizsgakövetelmények megismeréséhez letölthető dokumentumok

Nemzeti Alaptanterv:

<https://magyarkozlony.hu/dokumentumok/3288b6548a740b9c8daf918a399a0bed1985db0f/megtekintes> (A Magyar Közlöny 2020. január 31-I (17.) száma; 5/2020. (I. 31.)

Korm. rendelet)

Történelem kerettantervek:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

Hatályos közép- és emelt szintű részletes érettségi vizsgakövetelmények:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/tortenelem_2024_e.pdf

Szakirodalom a 02. számú kurzushoz

Zsoldos Attila: Az Árpádok és alattvalóik 896–1301. Debrecen, 1997.

Bertényi Iván: Szent István és öröksége. Magyarország története az államalapítástól a rendiség kialakulásáig (1000–1440). Bp., 1997.

Bertényi Iván: Az Árpád-ház királyai. Bp., 2009.

Kristó Gyula–Makk Ferenc: A kilencedik és a tizedik század története. Bp., 2001.

Kristó Gyula: A tizenegyedik század története. Bp., 1999.

http://digipedia.mandaonline.hu/files/document_file/7223/Kristo_Gy_A11_szzad_trt_nete.pdf

Makk Ferenc: A tizenkettedik század története. Bp., 2000.

Almási Tibor: A tizenharmadik század története. Bp., 2000.

Fodor István: Verecke híres útján... Bp., 1980.

Kristó Gyula: Szent István király. Bp., 2001.

Szabados György: Körérvélés helyett... A magyarok bejövételének újraértelmezése az írott források alapján. In: Hadak útján. A népvándorlás kor kutatóinak XIX. konferenciája. Szerk. Bíró Szilvia – Tomka Péter. Győr, 2011. 193–199.

http://www.arpad.btk.mta.hu/images/e-konyvtar/Szabados_Gyrgy_Krrvels_helyett_a_magyarok_bejvetelnek_jrtelmezse_az_rott_forrsok_alapjn.pdf

Magyar Zoltán: Az Árpád-kori szentek legendái. Bp., 2010.

Magyar Zoltán: Árpád-házi Szent Erzsébet. Történelem, kultusz, kultúrtörténet. Bp., 2007.

Diós István: Szentek élete I-II. Bp., 1990. – A magyar vonatkozású életrajzok

Klaniczay Gábor: Az uralkodók szentsége a középkorban. Bp., 2000.

Romsics Ignác: Magyarország története. Bp., 2017.

Magyarország története. Szerk.: Romsics Ignác. Bp., 2011.

Források:

A magyarok elődeiről és a honfoglalásról. Kortársak és krónikások híradásai. Összeállította: Györffy György. Bp., 2002.

Anonymus: A magyarok cselekedetei. Kézai Simon: A magyarok cselekedetei. Az utószót és a jegyzeteket írta: Veszprémy László. Bp., 1999.

Képes Krónika: Bp., 1971.

Árpád-házi legendák és intelmek. Szentek a magyar középkorból I. Összeállította és szerkesztette Érszegi Géza. Bp., 2001.

Magyar történeti szöveggyűjtemény. 1000–1526. Szerk. Bertényi Iván. Bp., 2000.

Szemelvények az 1526 előtti magyar történelem forrásaiból. I–II. Szerk. Bolla Ilona – Rottler Ferenc. (bármely kiadás)

Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalom történetéhez. Középkor (1000-1530).

Szerk.: Madas Edit.

2026. szeptember 01.

Gincsei Zoltán Gábor sk.